

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osztrótkön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Közelegek, papok, gazdasági egyetli tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefonszám 15.

Egy példány 10 fillér.

Telefonszám 15.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

B E T E G H P Á L

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZANTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhird. szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 3 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér so a 1 K. A nyílt-tér és hirdetések díja előre fizetendő.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A népszerű járadék

Írta: Dr Dencz Ákos.

Az elmúlt napokban közgazdasági és politikai életünknek egyik kiváló tagja, a bankbizottságnak ülésében rámutatott azokra a nagyfóntosságu előnyökre, amelyek a csekk- és kliring, e két modern fizetési módokat elterjedésével és népszerűsítésével járnak. Fejtegetései során különösen a postatakarékpénztárt emelte ki, amely e téren az utóbbi évtized alatt szintén meglepő eredményt mutatott fel.

A postatakarékpénztárt be rendezése és azon szervezete, mely főképp az egész országra való kiterjedtségében nyilvánul, tette képessé arra, hogy az érintett fizetési formák hazánkban minél nagyobb mértékben népszerűvé lettek. E tulajdonságánál fogva igyekszik a kormány azon, hogy a postatakarékpénztár révén oly intézményeket létesítsen, amelyek míg egyrészt a nép jólétének, gazdasági és anyagi fejlődésének emelkedésére szolgálnak, másrészt pedig az államhitelesítését, az államkölcsonök minél kedvezőbb és előnyösebb elhelyezését célozzák.

Az első ilyen intézkedése volt a postatakarékpénztárnak, a múlt év derekán életbe lépett zárt betétek intézménye. Annak idején úgy a napi, mint a szak-sajtó bőven foglalkozott vele; minden oldalról megvilágítván azon nagyfóntosságu előnyöket, amelyek az önbiztosítás ezen célszerű eszközével járnak. E helyütt még csak azt a váratlan és meglepő eredményt akarjuk regisztrálni, mely a postatakarékpénztár új üzletágában minden várakozáson felül nyilvánult, messze tulszárnyalván ugyanis mindazon eredményeket, amelyeket egyéb üzletágai létesítésük első évében felmutattak.

A folyó év január 1-én lépett életbe azon nagyfóntosságu reform, amely a betevők részére a nagyobb jövedelmezőség — magára az államra nézve pedig a hitelesítés fejlesztése szempontjából bir elsőrangú fontossággal.

Milliókra rug az az összeg, amit a magyar állam az államadóssági címletek után külföldi tőkéseknek elfizet. Önkéntelenül is felmerül az a kérdés, miért

helyezi el az államkincstár járadék címleteit külföldön akkor, amikor az jelentékeny áldozattal jár? Nincs szándékunkban azt hirdetni, hogy a külföldi tőke elől elzárkózzunk, hanem igenis azt óhajtjuk, hogy a külföldi tőkét csak akkor vegyük kölcsön, amikor annak felvétele ránk nézve csak előnyös.

Az a kíméletlenség, kapzsiság és kiuzsorázás, amelyet a hitelező államok és tőkések részéről minden egyes kölcsönfelvételnél tapasztalunk, még inkább megerősít ezen véleményünkben. Ha még hozzáveszünk, hogy az állam hitelesítését, egy-egy nagyobb kölcsön felvétele által teljesen kiszolgáltatjuk a hitelező külföldi államnak, a szükség kényszerítő szava is amellett szól, hogy az államadósságok elhelyezésének kérdése egyike a legégetőbb megoldandó gazdasági problémáknak.

A megoldás egyik előnyös módoként a magyar kormány a postatakarékpénztárt szemelte ki a részjáradék üzlet életbe léptetésével.

Célja ennek a magyar járadékpiacnak megteremtése, kiépítése, a magyar koronajáradeknak hazánkban való népszerűsítése. Az akadályok, amelyek e téren fennállanak, főképp három pontban foglalhatók össze:

Az első egyike, amely magának a koronajáradék kötvény címletének értékszerű elosztásában nyilvánul, mindjárt elhárítja az intézmény azáltal, hogy nemcsak az vehet járadékot, akinek a legkisebb 100 koronás címlet beszerzésére van tőkéje, hanem az is, aki csak 75, 50 vagy 25 korona névértékű járadék vételárával rendelkezik. Az előny már itt szembeötlő, mert a befektetés már nem a postatakarékpénztári alacsony kamatot, hanem a járadék kamatozásának megfelelő hozadékát szolgáltatja; tehát ha valakinek 25 koronája van, mint betét a postatakarékpénztárban, akkor ez jelenleg 3 százalékos kamatot hoz; — ha pedig e pénzen a betevő részjáradékot vétet, akkor a pénze már a névérték után 4 százalékos kamatot fog hozni, ami — figyelembe véve, hogy a járadék jóval névértéken alul kapható — még a 4 százaléknál is magasabb kamattérítmény.

A járadék népszerűsítésének második akadálya a gazdasági intelligencia hiánya. Az állam pénzügyi viszonyait, a gazdasági és hitelesítés jelenségeit, annak természetét és lényegét, — eltekintve azon csekély kivételektől, akik hivatásszerűen foglalkoznak vele hazánkban, — alig ismerik. Különben, ha ismernék is, akkor sem lehetne a járadék propagálásától sokat remélni azon egyszerű oknál fogva, hogy pénzügyi intézményeink legnagyobb részét többet fizetnek, mint a mennyit a járadék hoz. A postatakarékpénztár azonban, ha sikerrel állta meg a helyét a tőkebefektetés terén a 3 százalékos kamatlábbal, joggal remélhető ez a 4 százalékos részjáradéknál is.

Azok a körök, amelyek magával a néppel közvetlenül érintkeznek, amelyek a kis tőkéseknek, a vidéki publikumnak, földmives gazdáknak, iparosoknak vezetői és tanácsadói, mint a jegyző, bíró, tanító és pap azon felül pedig maguk a postaalkalmazottak is hisszük, nem fog-nak késni a koronajáradék kétségtelen előnyének, biztosságának és tőkebefektetésre különösen alkalmas elmagyarázásával és felsorolásával.

Ezzel a harmadik és legfőbb akadály is, ami magának a magyar népnek az értékpapírok vásárlásától való idegenkedésében nyilvánul, könnyen, minden nehézség nélkül elhárítandó lesz.

Magyarországon a népnek igen nagy tömege van, akinek kezében a pénz egyáltalában meg nem szaporodik. A publikum közönyössége, passzivitása min alapszik, — alig magyarázható. Talán a magyar természet lenne az az egyedüli ok, amely a kalmár szellemtől mindig távol állott? A vállalkozási kedv népünknel soha sem volt úgy kifejlődve, mint nyugati szomszédainknál. Nem is olyan rég volt az, amikor nemcsak a paraszt, hanem a kispolgár is a tőkegyűjtésnek azt a módját választotta, amelynek takarékpénztára a ládafia vagy a harisnya volt.

A pénz tulajdonosa jobbnak és biztosabbnak látta tőkéjét otthon hagyni. Ámde ha gyanakvó és féltékeny volt a pénzintézetekkel, nem szabad megengedni, hogy az állammal is az legyen. Kötelességünk egyformán támogatni az államot,

amely mindnyájunké nemes munkájában. Az állam, amikor szükségletei fedezésére kölcsönhöz folyamodik, első sorban saját népéhez kell, hogy forduljon már azért is, hogy az a rengeteg kamat, amit a kölcsön felvételekor kibocsátott járadekcímletek után fizetnie kell, itt az ország határában belül maradjon. E tekintetben példaképpen állhat előttünk a francia és bajor paraszt példája, akik tudvalevőleg a legszívósabb vevői hazájuk államadósságai kötvényeinek. És emeli azok önértékét is, mivel az állam hitelezőjévé válván, büszkén nevezi magát rentier-nek.

Ha már most ezen akadályokat sikerül mind leküzdenünk, hisszük, hogy a magyar hitelesítésnek a postatakarékpénztár új intézménye révén friss forrást nyitunk és népünk a 25 koronás részjáradék vásárlásával minél tömegesebben fogja a postatakarékpénztárt megbizni, a minek eredménye az lesz azután, hogy a fix kamatozású címleteknek hazánkteremt meg az állandó és megbízható piacát és nem kell amiatt aggódni, hogy mi történik járadekunkkal, hogyha Ausztriának, vagy külföldnek akár a hangulata rossz, akár pedig egyéb fix kamatozású papirosokkal úgy el van árasztva, hogy a magyar címleteket már nem szivhatja fel.

Kossuth miniszter kétségkívül regime-nek legüdvösebb reformját teremtetette meg a postatakarékpénztár útján a részjáradék üzletben és most már csak magyar népünkön a sor, hogy az a kívánt eredményt meg is hozza.

POLITIKA.

Kihallgatások.

A belpolitikában a közvélemény általános érdeklődése a Bécsben megtartott közös miniszteri értekezlet, Wekerle miniszterelnök és Darányi földmívelésügyi miniszter kihallgatása felé fordul. Sok joggal remélhették azt, hogy részben a kihallgatások, részben pedig ez az értekezlet bizonyos mértékben megállapodásokat létesít a politika legakutabb kérdéseiben. Különösen a romániai kereskedelmi szerződés megkötése tekintetében a magyar birtokos osztály felmerült kívánságai voltak azok, amelyek nyomán szél-tében beszéltek részleges válság kitöréséről. Portálták azt a hirt, hogy e tekintetben a magyar földmívelés-

ügyi kormány a külügyminisztérium intencióival ellentétbe keveredett és már-már Darányi demissiójának hírére is keltették.

A kihallgatások és az értekezlet megtörténte után felhivatalosan is egész határozottsággal utaltak arra, hogy az előterjesztések minden irányban meghozták a kívánt eredményt. A megkötendő román kereskedelmi szerződésben Magyarországnak és a magyar gazdáknak jogos érdekei teljes mértékben megóvatnak; a szerződés megkötésének mikéntjére vonatkozólag a legteljesebb megegyezés jött létre a két kormány között. Mindez a legeklebtársabb cáfolata. Darányi távozásáról szinte mesterségesen és erőszakosan portált híreknek. Az a miniszter, aki csak az imént írta bele nevét kitörölhetetlenül a magyar gazdaközönség emlékezetébe és szeretetébe a telepítési törvényjavaslatok benyújtásával, helyén marad továbbra is és folytatja kiváló tevékenységét a mezőgazdaság fejlesztése érdekében.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt szerdán délutáni értekezletén egész csomó nagyjelentőségű törvényjavaslat tervezetet tárgyalt le és fogadott el. Mindenekelőtt Visontai Soma terjesztette elő az igazságügyi bizottság jelentését a Fejérváry kormányra vonatkozólag. Kifejtette, hogy az igazságügyi bizottság törvényes adatokkal, okmányokkal és feltétlenül bizonyítékul szolgáló egyéb iratokkal konstatálhatta azt, hogy a volt Fejérváry kormány a törvényt és alkotmányt megsértette és okot szolgáltatott a vádala helyezésére. Politikai okokból azonban az igazságügyi bizottság határozati javaslatban ajánlja a Háznak, hogy a törvényes megtorlás jogi eszközeit ne vegye igénybe, hanem a vádala helyezés mellőzésével a törvényt és alkotmányt sértő kormánynak cselekedeteinek megítélését bizzza a nemzet élő lelkiismeretére. Az értekezlet ezt az álláspontot magáévá tette s éppen ezért maga a Ház is ebben a szellemben hozta meg határozatát csütörtökön. A gyászos emlékeztető darabont-korszak alakjait tehát megbélyegezi és pedig névszerűen a nemzet képviselője és hogy futni engedte őket, annak oka csupán az új korszak elkövetkeztében létesült megállapodások s az uralkodó azon gavalléros felfogásának, kívánságának respektálása, hogy elbocsátott rossz cselédeket tovább ne üldözzék.

Az értekezlet tárgysorozatának kiemelkedő része volt még az állami közbányászati fejlesztéséről és a bányavásárlásokról szóló törvényjavaslat, amelynek előterjesztése során Wekerle miniszterelnök utalt arra a szociális és — különösen a kívándorlás mérséklése terén — nagyfontosságú feladatra, amelyet e törvényjavaslat megold. Elfogadták még a gazdasági népoktatásról szóló javaslatot is, majd áttértek a különböző helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló javaslatokra, amelyeknek során különösen nagy érdeklődés tárgya volt a pozsonyi határszéli villamosvasutáról szóló javaslat. Az értekezlet Sztéryni államtitkár felvilágosító szavai után, amelyben az államtitkár kiemelte, hogy ez a vasut egy nagy vidéki emporiumnak gazdasági fel-

emporium gazdasági érdekkörébe vonja be annak jelenleg Bécs felé gravitáló egész környékét és e mellett már csak a vasutnak a gyorsvonatokénál háromszorosa nagyobb menetideje miatt sem alkalmas arra, — amit a javaslat ellenzői legerősebb argumentumukként használnak fel, — hogy Pozsonyt Bécs filiáléjává tegye s minthogy a javaslatok gazdasági és kulturális előnyöket rejtenek magukban az értekezlet egyetlen szavazat ellenében ezt a javaslatot is elfogadta.

Less-e háború?

Tele van a magyar sajtó háborús hírekkel. E hírek nagy részét néhány vidéki városból egy rendelet félreértése következtében küldött jelentések okozták, amelyek egyes hadtestek részleges mozgósításáról beszéltek.

A híradások nyomán a közvélemény lázas izgatottsággal várta és várja ma is a fejleményeket. Némelyek már tudni vélték azt is, hogy mikor jelennek meg a mozgósítást jelentő sárga plakátok. A tözsdén a riasztó hírek hatása alatt nagy mértékű deroute állott be. Szóval a közvélemény szinte már-már elvesztette azt a nyugodtságot, amely egyedül tesz képessé a dolgok logikájából vont helyes következtetésekre.

A dolog úgy áll, hogy a helyzet bár akut veszéllyel ez időszereint nem bír, mindenesetre azonban igen komoly. Ismeretes dolog, hogy külügyi hivatalunk a legutóbb adott szerb válaszcímjegyzéket nem tartja kielégítőnek, nem tartja világos és határozott válasznak azokra a kérdésekre, amelyeket a monarchia Szerbiával szemben felvetett. Kétségtelennek látszik, hogy Szerbiában ma is a jingók uralma van felszínen, akik háborús üvöltözéseikre nem akarják a sordínót feltenni. Bizonyos az is, hogy ez a kötekedés nem származhatik egyedül a daltonista szerb politikuscsoportok kezéből, erre vall Oroszországnak legalább is érthetetlen diplomáciai szereplése és a nyilvánosság elé került jegyzékei, amelyek valóságos mintái a baculó ad angulum-szerű következtetéseknak. Az egyik szavában óva inti Szerbiát, hogy ne provokálja a háborút, a másikban kijelenti, hogy a szerb jegyzékekkel, amelyek pedig éppen a háboru magvát hordják magukban, teljesen egyetért. Az egyik nap megizeni, hogy Szerbia fegyveres összeütközés esetén Oroszország segítségére nem számíthat, a másik nap biztosítja, hogy a cár birodalma a délszláv érdekét mindig szíven viseli és ezeknek érvényesülését támogatja. Szóval: anguis in herba.

A magyar-osztrák diplomáciának ezekre csupán egy felelete lehet. Annak a mérsékletnek és türelemnek, amelyet Szerbiával szemben hónapok óta tanusított, utolsó jelentkezésekként még egy komoly figyelmeztetést intézni a megháborodott Balkán államocskához; magatartása következményeire vonatkozólag félreérthetetlen határozottsággal követelni a nyílt válasz megadását. És az európai béke megóvása érdekében, beláthatatlan következmények, lehet, hogy hosszú és véres harcok elkerülése szempontjából az entente hatalmaira is az a feladat hárul, hogy ehhez a figyelmeztetéshez nem kevésbé határozott hangú felhívásokkal szóljanak. Egyetemi Könyvtár.

Az utolsó kísérlet ez. Ha eredménytelenül marad; ha nem hat józanítólag a Dunán és Drinántuli örvényre, akkor elkövetkezett a vég kezdete. Elkövetkezett az az időpont, amikor kívánságainknak fegyveres erővel kell hogy súlyt adjunk, amikor kényszerülve leszünk áttérni a — verbis ad verbera — szavakról, a meggyőzésről, a békés türelmű kísérletekről az ütlegekre.

Az alvó törvény felébresztése

A szegények érdekében

(Saj. tud.) Mindenkinél élénk emlékezetében van még az elmúlt iszonyu tél a maga valóságában. Megszenvetde, megérezte azt kivétel nélkül az egész társadalom; leginkább pedig a földhöz ragadt, munkaképtelen szegények.

Szomorú tanulság ez a jövőre, melyet hasonló állapotban hagyni nem lehet. Tiltakozik az ellen minden emberi jó érzés.

A vármegyei menedékház felállítását a „Székely-Udvarhely” ez év elején ismételten sürgette. Buzdító, lelkesítő szavainkat mely csend és nagy hallgatás követte.

Jól tudjuk, hogy az ilyen és ehhez hasonló eszmék mellett való küzdelem anyagi hasznát nem szokott eredményezni. Inkább kellemetlen utónyomokat hagy némely körök előtt s a méltán kiérdemelt elismerés helyett gáncs, nem ritkán üldözés is kijár érte.

Ettől eltekintve, bátran kimondjuk, hogy a menedékház felállítása érdekében — tudunkkal — még semmi sem történt. Noha a közvélemény várta és jó reménységgel várhatja is Dr. Sebessy János, vármegyei alispánjától, hogy a közszükséglet képező humanus eszmét mielőbb a megvalósítás stádiumába juttassa.

Igen könnyen, minden nagyobb nehézség nélkül megteheti a legcélravezetőbb lépéseket. Egyszerűen előterjesztést tesz a vármegye törvényhatósági bizottságához, hogy a községi szegényalapok összevonásának és azokból Székelyudvarhelyt, a vármegye központján menedékház építtessék és tartassék fenn.

Az alispánnak e hatáskört a törvény is (1886. XXII. t.-c 145. §.) megadja, a mely világosan előírja, hogy: „Az ugyanazon törvényhatóság kebelében levő több község a szegények ellátása céljából a törvényhatóság jóváhagyása mellett egyesülhet, sőt a törvényhatóság azt is elrendelheti, hogy a területén fekvő összes községek ezen célból egy egységes szegényalapot teremtsenek”.

Dr. Sebessy alispán jóindulatáról meg vagyunk győződve, hisz az év elején megjelent hasonló felhívásunk után folytatott eszmecserénk alkalmával formálisan már kijelentette, hogy az ügygel majd foglalkozik és a kétségtelenül fontos kérdést minél előbb dűlőre juttatja.

Ez újabb felszólalásunkkal nem akarunk az alispán cselekvési hajlandósága elébe vágni. Inkább a hova-tovább mind égetőbben sürgős ügyet kívánjuk emberséges, humanus, tetterős figyelmébe ajánlani. Mert tőle, mint az autonóm joggal bíró vármegye első tisztviselőjétől joggal

reméljük és várjuk, hogy az eddig minden vármegyében végrehajtani elmulasztott törvényes utmutatást, nálunk a közjó előmozdítása érdekében kiaknázza és a vármegye közönségének egy örök emlékü alkottás létrehozatalát, lehetővé teszi.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

HIREK.

Meggyilkoltak egy tőkepénzest.

Írta: Dr. Király Péter.

Meggyilkoltak egy tőkepénzest, Egy gavallér fia maradt, Egy szolgálja meg egy kutyája... — Senkije más a nap alatt. — Igaz barátja nem volt egy sem, Mert fősvényen élt az öreg, Barátságért ritkán áldozott, Születésnapján legfőlebb.

Fia szeretett mulatozni, Kevéssel ritkán érte be, Ugy megpumpolta sokszor apját, Hogy az csakugy nyögött bele.

De most már vége mindezeknek, Nem fizet az öreg tovább: Az éjszaka kincsét elvitték S az öreget meggyilkolák. ... Ki eddig egymásra halmozott Sok drága kincset, aranyat, — Most a mi koporsóra kéne, Még annyi pénze sem maradt.

„Egy szolgálja volt az öregnek” Ezt terhelte a szörnyű vád, El is fogták s pár hónap múlva Akasztófára hurcolák.

A „fiu” gyászolt apja után, Sokszor elsírta bánatát: „Oh miért is ment el akkor éjjel, Miért hagyta otthon az apát...?” Meggyilkolták szegény öreget, Oh szörnyű-szörnyű gondolat, Ha fia otthon maradt volna, Elűzi a gyilkosokat...!

Sokan próbálták vigasztalni S ő keservesen zokogott... Szánalmat éreztek iránta Távoli jámbor rokonok.

De az idő telt lassan-lassan, Az ifju szívén gyógyult a seb, Csak éjszaka jutott eszébe Olykor-olykor a rémeset. ... Aztán ismét mulatni kezdett, Mint jobb napokban hajdanán S ha adós lett, nem tudni hogyan: Önmaga segített magán.

Egy éjjel álmában előtte Megjelent apja szelleme, És a „fiu” bár iszonyattal Sokáig társalgott vele... Az öreg végül csontkezekkel Torkon ragadta gaz fiát S megfojtotta hamar, négy szemközt, Hogy meg ne tudja a világ.

Igy lakolt meg az apagyilkos, Kit a világ békén hagyott... Igazságot mérni fejére, Főlkelt sirjából a halott. (Debreczen.)

— Személyi hír. Ugron Ákos, Udvarhelyvármegye főispánja csütörtökön haza érkezett és székhelyén tartózkodik. A közigazgatási érdekszeti albizottság e hó 23-án d. u. 3 órakor tartandó ülésén elnökölni fog.

— Központi kiküldött. Szegfy László az Országos Munkásbetegség- és Balaszbiztosító pénztár

legszébb kivitelben, ugyanott

Kobrak-cipók

leszállított árban kaphatók.

kebelbeli titkára a hét végén városunkban időzött. Megvizsgálta a ker. munkásbiztosító pénztár ügykezelését és tárgyalást folytatott az orvossszövetség helyi fiókjának elnökségével. Pénteken délután tovább utazott.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balázs Sándor helybeli állami főreáliskolai h. tanárt eddigi állomása helyén és Szabó Dezső nagyváradi állami főreáliskolai h. tanárt az itteni főreáliskolához rendes tanároknak nevezte ki.

— **Husvétli szentgyakorlatok.** A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimn. tanulói számára, a husvétli szentgyónás és áldozás előkészítésére folyó hó 22., 23., 24. és 25-én az intézet helyiségeiben szentgyakorlatokat tartanak.

— **Pénzügyi kinevezés.** A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság Tóth István helybeli pénzügyigazgatósági napidijast ugyancsak a helybeli adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornoknak nevezte ki.

— **Nőegyleti fillérestély.** A helybeli jótékony nőegyesület szerdai (e hó 24-iki) fillérestélyét Biró Istvánné, Dr Solymossy Lajosné alelnök és Dobó Zoltán rendezik igen gazdag és változatos műsorral. A zenekar nyitánya után Zipser László reálisk. tanuló szaval. Palla Jenő főreálisk. tanár zenekíséret mellett énekel. Felolvas Biró István tanár. Lányi Ibolyka monologot ad elő. Dunst Sándor, Dunst László, Volensky és Zerbes főr. tanulók quartettje után pedig Gaál Alajos VIII. o. gimn. tanuló szaval. A buzgó rendezők mindent elkövetnek, hogy az estély minél sikerültebb legyen.

— **A népnevelési egyesület közgyűlése** ma (vasárnap) délelőtt 11 órakor a Kaszinó helyiségében lesz. Ohajtandó volna, hogy a tagok minél nagyobb számban vegyenek részt a közgyűlésen.

— **Csizmadiamestereink vizsgálja.** Az egy hó előtt megnyílt csizmadiamesteri szabászati tanfolyam véget ért. Ma (vasárnap) d. u. 3 órakor Székelyudvarhelyt, a vármegyeház disztermének mellék helyiségében tartják meg a tanfolyam nyilvános vizsgálatát és befejező ünnepélyét. A vizsgát Hegedűs Ferenc okl. szabásztanító fogja vezetni. Maradandó nyomokat hagy és valóban a legmesszebb menő áldozatokat is megérdemli a szaktanfolyam rendezése. Az érdeklődő közönséget szívesen látják a nyilvános vizsgálatra.

— **Az öreg kéményseprő halála.** Tóth József, a város I. kerületének 37. éven át volt kéményseprő mestere, folyó hó 19-én, éppen névnapján, d. u. 3 órakor 63 éves korában elhalt Székelyudvarhelyt. Kolozsváron született és a művészies dolgok iránt meglehetősen érdeklődött. Sokoldalú tudása volt s ezek között első helyen állott a pirotechnikában. Temetése ma (vasárnap) d. u. 3 órakor, a róm. kath. egyház szertartása szerint történik meg Kossuth-utcai lakásáról. Özvegyet és néhány hónapos leánygyermeket hagyott hátra.

— **Újabb 100.000 korona.** Maros-Vásárhely ismét százezer korona államsegélyt kapott a közoktatásügyi kormánytól egy kulturpalota felépítésére. Nem irigyeljük. Azonban bizonyos keserű érzést kelt, ha mindent egyért és nem a székelység egy-mindnyájáért látunk áldozatokat hozni. Noha szinte bizonyos, hogy Maros-Vásárhely Erdély fővárosának készül. De azért a határvédő periferiákról sem szabad megfeledkeznünk.

— **Halálozás.** Szenkovits Mártonné szül. Benkő Olga, e hó 18-án, 21 éves korában hirtelen elhalt Szentegyházsfaluban. A megboldogultat a váratlanul jött halál az élet legszebb korában s a boldogság reménye idejében ragadta el szerető családjá köréből. Temetése tegnap d. u. 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint rokonsága és az egész község széleskörű részvételével történt meg, lekeért pedig a szent mise-áldozatot holnap délelőtt 9 órakor mutatják be az egek Urának.

— **A munkabéreket Amerikában leszállítják,** mert a múlt év január havi 2404 kivándorló számával szemben, az idén 11.134 áll s így ott a viszonyok rosszabbodtak. A hatalmas acéltröszt elhatározta, hogy 15—20 százalékkal a munkabéreket leszállítja, sőt az üzem korlátozására és így a munkások elbocsátására is kihatás van. Csekély munkabér és kevesebb munka a megélhetést nem biztosítja, de inkább lehetetlenné teszi. Jó lesz ezt figyelembe venni és az Océánon való utazásról kellő időben lemondani. Székely testvéreinknek mi ezt ajánljuk.

— **Honvédek a gazdaságban.** Míg a közös bakák és mások háborúra készültek, addig a Csíkszeredában állomásozó honvéd zászlóalj legénysége az ott tartott gazdasági kurzuson hasznos tanulmányokat szerzett magának. Most tartották meg a vizsgálatot, melyet a talajmivelés, növénytermelés, állattenyésztés, a fa- és zöldségtermelés köréből tartottak. A vizsgán Kádár József alezredes és több tiszt volt jelen s az alezredes kijelentette, hogy a kurzuson részt vett legénységet az állami gazdasági telepen a tavaszi és nyári munkálatokra is hajlandó engedni, amennyiben ez a katonai kiképzéssel együtt lehetséges.

— **A vetések.** Hazánk földmívelő állam lévén, nagyjelentőségű a terméskiallítás annál is inkább, mert minden ehhez idomul. Az iparos, a kereskedő épp úgy érzi a rossz termésmérő szőlő híre hatását, mint maga a gazda és a tisztviselő. A földmívelésügyi miniszter tehát nagy gondot fordít arra, hogy az ország közvéleménye megbízható, helyes információt nyerjen a terméskiallításokról. A múlt hónap második feléről most adta ki jelentését, melyet az ország minden részében levő gazdasági tudósítók értesítéseiből állítanak össze. E szerint az Alföld és Dunántul nagy részén az őszi vetések eléggé kedvező állapotban vannak. Azonban a hideg éjszakák miatt nem igen fejlődhetnek, vörös-barnás

színűek. A hegyvidéki részekben is jó reménnyel vannak a gazdák, habár néhol a hó alatt kikelt vetések foltosak, főleg kipállás miatt. Teljes tájékoztatást nem nyújthat a jelentés, de a helyzet az előbbi vélemények után némileg javult. Takarmányban országsszerte nagy a hiány. Az állatok lesoványodtak és így munkaképességük is csökkent.

— **Csendőrség összpontosítása.** Vármegyénk összes csendőrseiről az elkerülhető létszámot Hunyadvármegyébe összpontosították — távirati rendelet folytán.

— **Gazdátlan tinó.** Székelyszenttamás községben vasárnap d. u. 6 órakor egy 3 éves, kékeszörű és sárgás szarvu üszőt felfogtak s gondozás alá vették. Jogos tulajdonos Menyhárt Lajos községi bírónak fordulhat.

— **Elszámolás.** A székelykereszturi nőegylet és kaszinó (kétharmadrésben a nőegylet, egyharmadrésben a kaszinó javára) minap fényesen sikerült teaestélyt rendezett Székelykeresztúron. A díszes mulatság Walter Ferenc szállójának ujonnan épült nagytermében folyt le, a hol Székelykeresztúr és vidékének intelligenciája majdnem teljes számban jelen volt. Az estély összes bevétele 639 K 73 f, tiszta jövedelme 485 K 73 fillér, melyből a nőegylet részére 323 K 82 f, a kaszinó részére 161 K 91 f jutott. Felülfizettek: Dr Elekes Dénes 5, Lukácsffy József 1, Dr Szolga Ferenc 1, Jenőffy Jenő 3, Elekes Imre 1, Vozer István 6, Benke Elek 1, Pap Mózes 1, Ajvász Kristóf 5, Szabó Endre 1, Kolozsvári János 4, Gálffy Kálmán 6, Sebessy János 8, Rösler Károly 8, Fodor István 3, Jakabházy Zsigáné 5, Isenkutz N. 5 K. Az estély anyagi sikerét nagyban emelték azon szíves adakozók, kik különféle ételművel vagy annak beszerzésére pénzben adakoztak. Ezek névsorát itt közöljük: Özv. Papp Jánosné 4, Gombos Sámuelné 2, Dr Viola Sándorné 4, Dr Gombos Jánosné 3, Dr Kozma Endréné 5, Péterffy Albertné 4, Lőrinczi Istvánné 3, Nagy Lajosné 2, Vitányi Miklósné 3, Lukácsffy Elekné 3, Papp Mózesné 3, Borbély Samuné 3 K, Karácsony Istvánné egy brassói torta, özv. Barabás Józsefné 2, Sándor Jánosné 1, Jakabházy Samuné 2, Mántó Györgyné 1, Dr Szolga Ferencné 3, özv. Nagy Pálné 2, Uber Endréné 3, Péter Ferencné 2, Dr Elekes Dénesné 2, Péter Lajosné 2, Budveher Jánosné 2, Benedek Mihály 2, Dr Beszterczey Istvánné 4, Barabás Lajosné 250, Szentmártony Kálmánné 2 K, Ungvári Jánosné egy tál tészta, Viola Miklósné 3 K, Ajvász Kristófné 12 liter feketekávé, Fodor Boldizsárné egy tál tészta és 300 drb cigareta, Macskássy Zoltánné 2, Borbáth Daniné tészta, Gálffy Kálmánné 2 fagylalt, Dr Jankovits Pálné 100 drb ostya, Biró Dénesné 1, Wolf Józsefné 1 tál tészta, Dr Kovács Gézané 2 K, Jaeger Józsefné 20 üveg szódavíz, Jaeger Viktorné 1, Lengyel Gyuláné 1, özv. Duka Jánosné 1, Bihari Mórné 1 K, Lengyel Samuné 2 fagylalt, Roth Bernáthné pulyka és fagylalt, Demeter Domokosné 1 üveg rum, Jakab Istvánné 2, Zimmermann Károly 2, Thelmann Agoston 2, Ungvári Mihályné 2, Kazatsai Miklósné 2, Szabó Kálmán 1, Jakabházy Gáborné 2, Jaeger Nándorné 2, Botos Imréné 3 K, Lukács Ferencné 3 üveg befőtt, Bónis Ferencné 2, Czirmes Bálintné 2 K, Veress Menyértné egy tál tészta, özv. Roboz Adolfné 3, Dr Szabó Emilné 3, Fazekas Pál 1,

Jakabházy Gáspárné 1, Pongrátz Samuné 2 K, özv. Horváth Károlyné kolbász, Csiky Istvánné 1 K, Murvay Samu egy malac, Unger Tiborné sütemény, Szentannai Berta tyuk, Pál Domokosné tyuk, Nemes Dénesné torta és 1 kiló vaj, Jeddy Tamás pulyka, Sebessy Sándor 3 drb szappan, Szentkirályi Ferencné 1 sonka, Sándor Albert egy bárány, sonka, disznófőcsajt, Fodor István malac, Biró Mihályné 3 drb komlóskenyér, Lőrinczy Dénes 10 K, Gagyai László pulyka, Gyarmathy Lajos 3 kenyér, Pálffy Mihályné egy pulyka, Ugron Jánosné 2 K, két torta, sonka, Pálffy Zsigóné egy pulyka, Török Albert egy tyuk, Dr Fuchs Vilmos 5 K, Molnár Jánosné 5 K, Ugron Zoltánné 4 K, Rosmánné 4 K, Zöld Ádámné 4 korona. Ugy a tisztelt felülfizetők, mint a szíves adakozók fogadják a „Nőegylet” és „Kaszinó” hálás köszönetét. Különös köszönet és hála illeti azon vidéki adakozókat, kik ugyan nem tagjai ez egyleteknek, de azért nagylelkűen hozzájárultak a siker biztosításához szíves adományokkal.

Bélyegzők megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállíttatnak **Betegh Pál** könyves és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Mosztári baka a helyi bíróság előtt.

A büntető igazságszolgáltatás nem sokat törődik a háborus világgal. Előidézi a vádlottat még a harcstérrel is, ha büntetendő cselekményt követett el a civiléletében. Így járt Szalai István fenyédi születésű közbaka is. A székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez Mosztárból kellett ide utazzák, mivel annak idején a fenyédi molnár malomházába betört s onnan 60 koronát elemelt. E miatt állott pénteken a kir. törvényszék ítélőbirósága előtt, mely László Domokos táblabíró, h. elnökkel élén hozta meg jogerős ítéletét. Tekintettel arra, hogy Szalai István lopásért már kétszer büntetve volt, másfelől azonban tettét részben beismerte, a kir. törvényszék lopás büntetéseben mondotta ki bűnösnek és hat havi börtönrre ítélte. Ebben a vádlott és Révffy Zoltán kir. ügyész is belenyugodott. Szalai katonai kíséretben utazott ide és vissza Sikolya Lajos őrző felügyeletével.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Elmulsiót használni, a mely a **vért gazdagítja** és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsio

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a — halászt — kerjük figyelmebe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f
Kapható minden gyógytárban.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győzőttek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

ORBÁN NAGY ÉS TAMÁS

Elismert szilárd és elegáns készítményű női, uri és gyermek-cipők.

Olcso szabott árak. Képes árjegyzéket díjtalanul küldenek.

elsőrangu cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 12. sz.

Valódi Kobrak-cipők gyári raktára.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Magyar Ásványviz Forgalmi és
Kiviteli Részv.-Társ. Budapest,
V., Báthori-u. 5.

Állandóan raktáron vannak és árusítanak minden fűszerkereskedésben azonnali palackcsere mellett:

Borszéki főkut
Borszéki Kossuth-kut
Borszéki Boldizsár-kut
Bodoki Matild
Baross

Borhegyi
Boholti
Előpatáki
F. Rakosi Mária

Glória
Horgász — Hankó
Kászón-Jakabfalvi
Fehérköi

Répati
Székely-Szelters
Stojkai
Kászón-Salutaris

HIRDETÉSEK

A hirdetések gondos átolvasása
önnek valószínűleg hasznára lesz.

Kiadó butorozott szoba. Egy szép szoba butorozva kiadó Székelyudvarhelyt Bem-utca 10. sz. alatt.

Amortizációs tisztviselői kölcsön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”.
KOLOZSVÁR
Terenc József-ut 7. szám a.
Válaszbélyeg csatolandó.

Hirdetmény.

A kányádi-jásfalvi református egyházközségnek **temploma és tornya** kijavítására f. évi április 4 én d. u. 1 órára nyilvános árlejtési pályázatot tesz közzé. Költségvetési összeg 3093'69 K. Feltételek a papi hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Kányád, 1909. március 14-én.

Jakab István,
számadó-gondnok.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

MIERT

nem előfizetője Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-ra rászánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Sas-u. 12. sz.

Kitűnő főzött
ECET
nagyban és kicsinyben, állandóan előnyös árak mellett kapható
Csia Balázs
ecetgyárban Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Cigány-utca) 22. szám alatt.
1116 minőségű honi gyártmány!!

Névjegyek,
Meghívók,
Eljegyzési
és Esküvői
valamint gyász-
jelentések,
ugyszintén mindenféle
könyvnyomdai és
könyvkötői mun-
kák izléses ki-
vitelben, gyorsan és
pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos tűzre berendezett
könyvnyomdát és könyv-
kötő-intézetet Székely-
udvarhelyt, Kossuth-utca
31. sz. alatt.

Vi déli megrendeléseket azonnal elintézi.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésükkel használna.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és újszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroslánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Házi és gazdasági kerttulajdonosok ültessetek

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Spárgát!

Ennél finomabb és egészségesebb főzelék nem létezik. Szállítunk erőteljes gyökereket: Braunschweigi óriás, Conovers colossal, Palmetto, Hőfej óriás fajból: 100 db. 350 K, 1000 28 K. Egyéb faiskolai és szőlőtermékekről árjegyzéket ingyen küld.

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőültetvénytelepek.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len
legjobb magyar gyártmányú diszlelépapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász-
Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel
levélpapirosok stb. Nagyválaszték tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle
kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkeszi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Ironok, fekete, szines és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-heggyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és csínák. Monogramok fehérnemű és levélpapírrajzokra. Kézi nyomda. Különböző bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fém-ből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képes-könyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi iskolákban használatban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltökök, itató-deszkák, olaj-szefesték minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyeg szegek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.

Nyomatott Betegh Pál villam-motoros könyvnyomdátó intézetében Székelyudvarhelyt 1909.